

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 80 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos péntekkor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilvántartás 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A szalmaszál.

Arad július 1.

Egy országgyűlési czyklus, bármennyire nyujtsák is a hivatott agyonbeszélők, törvényeink szerint öt évnél tovább nem tarthat; és minthogy a mostani országgyűlésnek életideje a télen lejár, a rossz lelkiismeretű ellenzék borus sejtelmiei fogták el annak, a nagyon valószínűleg, sőt szükségszerűleg bekövetkezendő eshetőségnek, hogy az ősszel új választásoknak megyünk elibe. Hát ha nem télen akarunk ismét választani, akkor bizony előbb kell azt megtennünk, mert később már nem lehet.

Nagyon jellemző tünete a politikai helyzetnek, hogy éppen ellenzéki pártnyalatok azok, a melyek szemmeláthatólag fogvaczogva néznek a nép ítélete elé; holott eddig ki nem fogytak annak kurtolásából a forumon és a sajtóban, hogy ők a néperzület valódi kifejezői, ők a nép választottai és a szabadelvű párt csak mesterséges többség. Nos hát miért nem üdvözlik e híres népbárátok és népkegyeltek ama napok közeledtét, melyek alkalmul fognak szolgálni a közérzület újabb nyilvánulására és érvényülésére, s melyekben a szabadelvű pártot, ha reformpolitikájával csakugyan a népakarat ellenére hozott törvényeket, kimélet nélkül el fogják ítélni?

A feleletet megadja azon tény, hogy a megrökönyödött ellenzéki had éppen azon párttörödékekből és alakokból áll, melyek és kik a szabadelvű reformok napirendre tüzése alkalmával hátat fordítottak a lelki-

ismeret-szabadsága nagy elvének, és országcsufjára és ámulatára a bécsi udvari reakcióval a Rómából importált és táplált ultramontanizmussal és a feudális olygarchiával szövetkeztek. Egyszerre lettek árulóivá a magyar nemzetnek, a vallásszabadságnak és ama nép érdekeinek, mely őket a parlamentbe küldte. Különösen a Szapáry-csoportot és a vele egyhuron pendülő nemzeti pártot hozza mind nagyobb izgalomba az új választásoknak nyomrul-nyomra közeledő réme. Nem maradt egy tenyérnyi politikai becsület rajtuk, s ehhez képest sehol az országban számbavehető pártjuk, mely csak egy választókerületet is teljesen biztosítana számukra.

Multjuk hitehagyás és elvtagadás, jelenjük meddő vergődés és utálatos szájkodás, a jövőre számított programjuk pedig semmitmondó üres frázisok halmaza.

Ilyen terheivel a büntudatnak meg nem uszhatják a népilet hullámozó tengerét, ezt ők érzik; sejtik, hogy ütött politikai existenciájuk végórája s így nem csoda, ha kapaszkodnak a szalmaszálhoz is.

Ilyen szalmaszál az ugynevezett fuzió eszméje, melyet minduntalan fölelevenítenek és világgá röpitenek, valahányszor fölmerül a kenyértörésnek, a leszámolásnak, az új választásoknak a híre. Pedig annyira képtelen a szabadelvű pártnak és a Szapáry-Apponyista elvtelen zagyvaléknak az egyesülése, hogy az ellenzéki hangulatcsinálók szinte restellik, hogy tőlük ered ez az abszurdum gondolat és mindannyiszor ráfogják a szabadelvű pártra,

hogy annak jelentékenyebb része mindenképpen egyesülni akarna velük, csak hogy ők ám ragaszkodnak az elveikhez (?) és miként alelnökük a kalvinista vallásu ultramontan Kovács Albert mondotta, inkább egy szálig elpusztulnak a jezsuita-irtó választások között, sem hogy megadják magukat. Ez már helyes és komoly beszéd volna, ha őszinte volna, vagy ez utóbbit megengedve ha a párt nevében lett volna mondva bármi szándéka. Am lehet és célzata a klerikális ellenzéknek a fuzió másodkézből való hangoztatásával, ezt a tények logikája minden elfogulatlan politikus előtt a maga teljes képtelenségében tünteti fel, ki azt közelebbről tekint. Az egyik magát szabadelvűnek hirdető orgánuma, mely ujabbban a nemzeti párttal esett koketteriába azért sürgeti a fuziót, hogy a közjogi alapon álló párt annál sikeresebben megküzdhesse a néppárttal.

Hát nem bolondgomba ez? A Szapáryakban, Apponyiakban és a többi khatolikus grófocskákban és csatlósaikban keresni a néppárt ellen a szövetségeket!

Más oldalról ismét a végből hangoztatják a fuziót, hogy Apponyi és pártjának támogatásával reformképesebb lesz a többség. Hogyan, hát avval az Apponyival csináljuk meg a közigazgatás reformjának nagy kérdését, aki csak legutóbb is Erdélyben határozottan a mostani megyei rendszer további fenttartása mellett foglalt állást? Nem; ezekre az urakra sem a meglevők conserválása, sem a hiányzók megszerzése szükséges nincs,

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Apai örömök.

— Novella. —

Irtá: Mark Twain.

— Edes lelkem, szóltam a feleségemhez, a kis Klárára mutatva, ki egy darabka fenyőfán rágióskált, ne hadd a gyereket ezen a fán rágódni.

— De edes fiam, mit ártasz az? — szólt a nőm, azonban egyuttal a fa után nyúlt. Mert a nők a leghelyesebb tanácsot se bírják ellenmondás nélkül megfogadni, legalább a férjes nők nem.

— Kedvesem, köztudomású dolog, hogy az összes faneműek között a fenyőfa a legkevésbé tápláló, amivel a gyermekeket etetni lehetne.

Nőm azonnal visszavonta kinyujtott kezét és duzzogott.

— Tudod, hogy ez nem igaz. Az orvosok egyhanguan az állítják, hogy a fenyőfa terpeninjé igen jót tesz a vesebajok és hátgerinczajok ellen.

— Ah, bocsás meg, tévedtem. Nem tudtam, hogy kicsikének vesői és hátgerinczei meg vannak támadva és hogy az orvos tanácsolta.

— Ki mondja, hogy a gyermekünk veséje és hátgerincze meg van támadva?

— Te ószeloztál arra, lelkem.

— Mi nem jut az eszedbe? Soha egy szóval se mondtam.

De szívem, még két percre sincs, hogy azt mondtad.

— Hát ha mondtam, mondtam! Nem árt a gyermeknek, ha egy kis fenyőfát rág, ha ép kedve van hozzá, tudod te azt nagyon jól. Én akarom, hogy rágja, punktum.

— Minden további szó fölösleges. Meghajlok érvelésed hatalma előtt és rögtön rendeletek néhány öl fenyőfát a legjobb fajtából. Nem akarom, hogy gyermekeim szükségét szenvedjenek, a míg csak...

— Kérlek, menj az irodába és hagyj békében. A legártatlanabb megjegyzést se teheti az ember, hogy te azt se tudod már, mit beszélsz. Különbön azt sohase tudod.

— Legyen úgy. De utolsó megjegyzésedből a logika teljesen hiányzik, mert...

Be sem fejezhettem a mondókámat, mert feleségem mint a szélvész kirohant az ajtón és magával vitte a gyereket.

Dalban holthaltvány, dult arczozal sietett elém.

— Oh Mortimer! Egy új diphteritis eset. A kis Corda Gyurika!

— Van még remény?

— Nincs. Istennem mi lesz ebből?

Rövid idő múlva a dada behozta Kláránkát, hogy jó éjt kívánjon nekünk és hogy az anyja elmondja vele a szokott esti imáját. Midőn odajutott „Lefekszem kis ágyacskámba”, egyet köhögött. Nőm visszahanyatlott székébe, mintha a guta ütötte volna meg. De a következő pillanatban már összeszedte magát.

Megparancsolta, hogy a gyermek ágyát hozzak be a mi hálószobánkba és maga látott utána, hogy a rendeletet rögtön végre hajtsák. A dolog rögtön meg volt. A nőm öltöző szobájában megvetették a dada ágyát. De akkor észbe jutott, hogy a másik gyerek messze van tőlünk és ha éjjel az is megkapná a diphteritist... Szegény feleségem újra elhalványult.

Visszaczipeltük hát az ágyat a gyermekszobába és magunknak a szomszéd szobában vetettük meg a fekhelyünket.

De alig jutottunk rendbe, midőn a feleségemnek észbe jutott:

— Hátha Klárikáról rá ragad a betegség a kis fiacskánkra?

— Ez a gondolat új rettegéssel töltötte el és viribus unitis se tudtuk elég gyorsan kiczipelni az ágyat, ámbar nőm is olyan lázas izgatottsággal segített, hogy az ágyat majd, hogy darabokra nem szúta.

Lehurosozkodtunk hát újra. De lenn nem volt, hogy hova fektessük a dadát és ennek hosszú évi tapasztalatai, így szólt a feleségem, megfizethetetlen becstök. Az egész ozók-mókkal visszaozihelődöttünk hát saját hálószobánkba és örültünk, mint vihar után a madarak, ha meglelik puha fészket.

Feleségem, a gyermekszobába ment, hogy ott nézzen körül. Új aggodalommal jött vissza.

— Hogy van az, hogy a kicsike oly mélyen alszik?

mert hasznavehetlenek és az állam kiépítésének nagy munkájában csak láb afatt volnának. Maradjanak magukra és nyugodjanak meg végzetükben, melytől a fuzió szalmaszála őket meg nem menti; megnyugszik az ország is e gondolatban, mert annyi már most mindenki előtt világos, hogy ők a köznek csak úgy fognak használni, ha mint politikai tényezők megszűnnek létezni.

A megzavarodott ellenzék.

— Ugronék kudarcza. —

A választások közeledése mindinkább kiéleliti a belső és külső ellentéteket és érdekeszített közeledéseket, a melyek az ellenzéki pártokban régóta lappanganak és csak sivar taktikai okokból szorítottak egy időre háttérbe. A struggle for life nyilatkozik meg a legvadabbul abban a marakodásban, mely főleg a függetlenségi és 48-as párt két frakciója közt egyrészt, másrészt ezek és a néppárt közt folyik. A nemzeti pártról nem nyilvánul semmi, az, úgy látszik, már elérkezett a rezignálás stádiumához. Anál kiméletlenebbül czipelik a szélső ellenzéki pártok szennyesüket kölcsönösen a nyilvánosság elé. Félegyházán tört ki legnyitabban a háború és most a legutóbbi napok eseményei új kudarcokról és a vizsgálódás újabb momentumairól tesznek tanúságot.

Menjünk sorrendben.

Ugron kudarcza.

Ugron Gábor és Visontai Soma vasárnap lekísérték az ó-kanissai kerületbe Tompa Antalt, a ki Adán és a szomszédos községekben megtartotta beszámolóját.

Hétfőn reggel a három képviselő Ó-Becsére érkezett. Fogadtatásuk nagyon elszomorító volt. Az érkezőket csupán a város és a környék szociálistái várták, az intelligencia távol maradt.

A képviselő urak a községi nagy vendéglőbe hajtottak, ott megreggeliztek, azután a sörház kertjébe mentek, ahol már várták őket az összegyűlt szociálisták, élükön Milassin József ügyvéddel, a ki csak nemrég helyezettett vissza az ügyvédség gyakorlatába, melytől egy évig fel volt függesztve. A képviselő urak itt beszédeket tartottak, azután ismét visszatértek a nagyvendéglőbe, a hol megebédeltek. Délután 2 órakor Tompa Antal visszautazott Budapestre, Ugron Gábor pedig

Visontaival minden kíséret nélkül kocsin elutazott Ujvidékre.

A képviselő urak maguk is restelték a rideg fogadtatást, annál is inkább, mert Ó-Becsén többen vannak függetlenségi érzelmi polgárok, ezek azonban tündetőleg távol tartották magukat a fogadtatástól, sőt még a kocsit is, mely Ugron Gábort a vasutól a községbe vitte, egy nagyon is liberális érzelmi és a szabadelpártnak egyik oszlopos férfa kölcsönözte, miáltal meg lett kimélve Ugron attól, hogy a vidéki ócska fiakkal tartsa meg bevonulását. Ennek a rideg fogadtatásnak különben meg van a maga oka. Az ó-becsei függetlenségi párt még ez előtt egy hónappal értesítette Ugron Gábort, hogy a független érzelmi polgárok ez év augusztus 20-án akarják megtartani szervezkedő nagy gyűlésüket s erre az alkalomra ohajtották volna Ugron lejövetelét, azonban Milasin ügyvéd, kit a függetlenségi párt kitesztett köréből, mint a függetlenségi párt vezére a párt megbízásából — de tudta nélkül — Ugront vérmes csábításokkal lecsalta. Mikor az ó-becsei függetlenségi pártnak ez tudomására jutott, a párt vezére, Dr. Szilágyi Ferenc ügyvéd táviratozott Ugronnak és figyelmeztette a következőképpen; mindazonáltal Ugron még is elment, minélfogva a párt emberei kijelentették, hogy Ugron ottléte lértől nem vesznek tudomást. Így végződött Ugron és társainak ó-becsei kirándulása s az ottani ellenzéki pártoknak az az erős meggyőződésük, hogy Ugron egy hamar nem fog lemenni Ó-Becsére.

A tilosban.

Megemlékeztünk a minap Kossuth Ferenc szatmári kirándulásáról. Szatmár tudvalevőleg Ugron Gábor kerülete s az Ugronistáknak nagyon fáj, hogy testvérellenségük az ő tilosukba tört. A M-g tegnap igen kiméletlen hangon lecskértette meg azért Kossuthékat.

„Ez már a második eset, — ugymond — hogy Kossuthék a függetlenségi és 48-as párt másik részének kerületébe elmennek, hogy ott maguk mellett propagandát csináljanak. Kossuthéknak ez az eljárása a függetlenségi és 48-as anyapártban meglehetősen rossz vért szült és ott azt az elhatározást érlelte meg, hogy ezentúl ők sem fogják magukat visszazartani attól, hogy a

másik pártárnyalat kerületeibe elmenjenek és ott a pártszervezést részükről is teljesen önállóan eszközöljék.“

A néppárt fiaskója.

A mosonyvármegyei néppárt, mint a „Vasvármegye“ című szombathelyi lap írja, számos papból álló küldöttséget indított Frigyes főherceg ő fenségéhez, azon hallatlan kérelemmel, hogy utasítaná uradalmi tisztikarát a mosonyvármegyei néppárt erélyes támogatására. A főherceg erre a kérelemre a következő választ adta:

„En katona vagyok, tehát nem politizálok. Ha azonban politizálnék, akkor az én politikám ő Fenségének a királynak politikája volna, mely elvégre is a kormány működésében nyert kifejezést.“

A főhercegi uradalm ezek után teljesen magára hagyta a néppártot s ezen körülmény főoka a pándorfi kudarcnak.

Annak sem igen örülhet a néppárt, hogy a vele egy csapáson haladó Hortoványi is megtagadja a pártot. Hortoványi, a galanthai kerület orsz. képviselője most tartotta beszámolóját kerületében: Pereden, Nádszegen, Királyrévben és Kürtön. Beszámoló beszédében foglalkozott a politikai helyzettel s többek között a néppárttal, melyről teljesen eltérőleg nyilatkozott.

Hol van Affendakisz?

— A rendőrségről. —

A mint tegnap meghozták az aradi lapok, hogy Affendakisz Perikles ur társával, Kázar Ambrussal a pestvidéki törvényszék fogházából megugrott, az óta minden rendőr lázban ég s az képezi legnagyobb ambízióját, hogy a híres betörőt ő kerítse kézhez.

Tegnap Aradra is megérkezett a szökést tudató sürgöny. Ennek kapcsán Greén Náudor alkaptány a kiváló kapacitás arózképet abból az albumból, melyben az a fajta mákvirágok megörökítve vannak, kiadta a dícsőségre szomjas rendőröknek, hogy nyomozzanak utána. Háttha Arad felé vette útját s az indóházban valamelyik érkező vonatról ráakadnak.

Affendakisz Perikles, kit a karia csak a napokban ítél el jogérvényesen három és fél évi fegyházra, a pestvidéki királyi törvényszék fogházának egyik első emeleti magánzárkájában volt elhelyezve. Itteni tartó-

— De édes fiam, nem alszik-e a gyermek mindig akár csak a mormota?

— Tudom, tudom; de ma alvása olyan nyugtalanító. Olyan . . . olyan . . . olyan szabályosan lélegzik, hogy az rettenetes.

— De édesem, hiszen a gyermek mindig szabályosan lélegzik.

— Tudom, tudom, de ma olyan valami rettenetes van abban; a dada fiatal és tapasztalatlan, akarom, hogy a gyerekszobában Mari is maradjon, hogy kéznél legyen, ha valami történik.

— Ez jó gondolat. De ki fog neked itt segítségedre lenni?

— Te. Különben ilyen esetben magam kell, hogy végezzek mindent.

— Kedvesem, én szivtelenségnek tartanám ha én itt hortyognék az ágyban és a betegápolást egyedül rád bízom.

De nóm addig beszélt, míg kibékített az ő tervével; az öreg Mari végre kihurozokodott hát a szokott helyére, a gyerekszobába.

Klárka álmában kétszer köhécselt.

— Még nem jön az az orvos? Mortimer, kérlek ez a szoba tüftött, zárd el a kályhát, kérlek. Gyorsan.

Lezártam a kályha csapó ajtaját és a hőmérőre néztem, magamban elgondolkodva azon, vajjon 15° Reaumur csakugyan nagyon meleg-e egy beteg gyerekeknek?

Vége visszajött a kocsis s jelentette, hogy a hási orvos maga is fekvő beteg.

Nóm fátyolozott szemekkel nézett rám és tört hangon suttogá:

— A sors keze. A végzet. Sohse volt még beteg, sohse. Oh bűnös életet éltünk. Mondtam én azt mindig. Ime itt a következő ménye. Gyermekünk nem fog fölgyógyulni. Adj hátát az Istennek, ha te ártatlannak tudod magad érezni, én soha se fogok magamnak megbocsátani.

A lehető legkiméletesebb szavakkal fejtegettem, hogy biz én nem látom be, hogy mi könnyelmű életet éltünk volna valamikor.

— Oh Mortimer. Isten iszonyon, fenytő haragját akarod gyermekünk ártatlan fejére szidítani?

Aztán könyekre fakadt, de csakhamar felkiáltott:

— A doktor valószínűleg küldött valami orvosságot.

— Persze, itt van. Csak vártam, hogy szóhoz juthassak.

— Add ide hát, nem tudod, hogy minden percz drága. De minek is küldött orvosságot, ha tudja, hogy gyógyíthatatlan?

En erre azt válaszoltam, hogy ahol még élet van, ott lehet remény is.

— Remény, Mortimer, te nem tudod már, hogy mit beszélsz. Isten bizony úgy beszélsz, mint egy ujszülött gyerek. Kérlek, légy szives — Isten engem úgy segíljen, itt az áll: minden órában egy thea kanállal — mintha egy emberélet volna még előttünk a gyerme-

künk megmentésére. Siess Mortimer, önts be egy evőkanállal.

— De édes szívem, egy evőkanál sok lesz.

— Kérlek, ne igazságot. Nesze babám, itt van egy kis jó orvosság, Klárkám, aranyom, akkor meggyógyul a kis Klárka. Ugy babám, drága, hajtsd le a piczi fejcsokédet a mama keblére, aludj babám, Mortimer, tudom nem éri meg a reggelt. Mortimer, tán minden fél órában adnánk egy evőkanállal — oh Mortimer, kell, hogy belladonnát adjunk neki és acconitot. Hozzá! belladonnát, Mortimer. Kérlek, ne avatkozzál a dologba, bizd csak reám, te ehhez úgy sem értesz.

Aztán lefeküdtünk és rögtön el is aludtam. Egyszerre felkelt a nóm.

— Fiaokám, nyitva van a kályha csapóajtaja?

— Nem.

— Gondoltam mindjárt. Kérlek nyisd ki hamar, hideg van itt nagyon.

Felkeltem, aztán újra lefeküdtem és elaludtam. De nóm újra felzavart.

— Édes fiam, nehezedre esnék magadhoz tolni a gyerek ágyát? Közelebb van a kályhához.

Megtettem, de az ágy megakadt a szőnyegben és a gyerek felédredt. Ujra elaludtam, csak mint távoli hullámsuttogás csengett fülemben nóm altató dala, mellyel a felkeltett gyereket újra elaltatta, aztán álmoságom kiderítolán keresetül újra nóm assava csendült fülemben.

8.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvárról: Személyvonat 8.55 este, 8.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Kadáról: (csak ünnepen, vasárnap és búcsú napokon) 9.19 este gyorsvonat, mindennap d. e. 8.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. e., 10.55 este, gyorsvonat 10.48 d. e. Szegedről: Személyvonat 8.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagyhalmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 8.84 este. Gyorsvonat 11.05 d. e. Mezőhegyesről: Gyorsvonat 12.50 délután.

Százezer forint a betegekért.

(Az aradmegyei kórház nagy tervel.)

— Saját tudósítónktól. —

Aradvármegye kórházi bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor a megye székházában tartott ülésében nagyfontosságú határozatot hozott, mely — ha a megye július 14-iki közgyűlésében is kedvező fogadtatásban fog részesülni — hivatva lesz alapját megvetni az aradi kórház modern irányú fejlődésének.

A kórházi bizottság e nevezetes üléséből javasolni fogja a megyegyűlésnek, hogy százezer forintot meghaladó költséggel és a már teljesen elkészült tervek szerint építse ki és rendezze be a kórházat, úgy, hogy az a haladó idők követelményeinek mindenben megfeleljen.

A tervbe vett új épületek ezek:

1. Százrendes betegrészére egy egészen új, emeletes blocc, modern stílusban építve, előfolyosóval. Földszintje 50, emeletje ugyanennyi beteg számára berendezve. Építési költsége az előirányzatok szerint 82,501 frt 3 kr.

2. Egy új épület fertőző betegek számára 46 ágygyal külön a férfiaknak és külön a nőknek berendezve. Kerül az épület 27,337 frt 93 krba.

3. Külön osztály az elmebetegek elhelyezésére 38 ágygyal. Az építési költség 18,333 frt 98 kr-ra számítva.

4. Teljesen elkülönített udvarral egy hulladék, melynek felépítésére 1257 frt van számítva.

5. A kórház bejárásánál 5840 frttal egy igazgatósági épület lesz berendezve a beteg felvételi és más hivatalos irodák számára.

Ezekon kívül előirányzatba van még véve: kerítések, kapukra stb. 4089 frt 5 kr., csatornázás és vízvezeték berendezésére 10 ezer forint, udvarszabályozásra és vízlecsapolásra 2000 frt, végre a gőzfűtés berendezésére 7200 frt.

Összesen: 108,155 frt 47 kr. Látható tehát, hogy az építési tervek csakugyan nagyszabásúak s ha hozzá tesszük, hogy ezen jelentékeny összeg fedezésére is talált már módot a kórházi bizottság, remélünk lehet, hogy — Arad és messze vidéke egészségügyének nagy áldására — mihamar megvalósuláshoz is fognak jutni Taba Kovits Emil aradi építész szépen dolgozott tervei.

A költségek fedezésére nézve ugyanis a következő tervet fogadta el a bizottság.

Kórház-kibővítési czélokra rendelkezik a kórház 23 ezer forinttal, ha ehhez még ugyan-csak a kórház tartálékálapjából kölcsönvesznek 9790 frt, akkor mindössze mintegy 80 ezer forint marad csupán fedezetlenül. Ezt 30 évre 6% mellett felveendő a mortizációnális kölcsönből szerezték be a kórház, fedezéséről pedig úgy gondoskodnék, hogy a napi ápolási díjakat 10 krral emelné.

Ebből a jövedelemből a kölcsön kamatai kikerülnének s 30 év alatt maga a kölcsönösszeg is lefizethető volna.

Ezek azok a javaslatok, miket a kórházi bizottság a megye küszöbön levő közgyűlésének be fog mutatni s a mennyire mi Aradmegye bizottsági tagjait a haladás barátjainak

ismerjük, nem kételkedünk benne, hogy ott teljes elismeréssel fognak találkozni.

— **Állandó választmány.** Aradvármegye állandó választmánya július hó 4-én d. e. 9 órakor ülést tart, melyen a július 14-iki megyegyűlés tárgyainak nagyobb részét fogják előkészíteni.

— **Mégis lesz vasuti kedvezmény.** Megírtuk a minap, hogy a kereskedelemügyi miniszter a városi és megyei, tehát közigazgatási tisztviselőket épp olyan kedvezményben szándékozik részesíteni az államvasutak vonalain, mint a minőt az állami tisztviselők kaptak. Akkor egynémely fővárosi újság lezáfolta ezt az értesítést, azt irván, hogy ezekről a kedvezményekről szó sincs. Pedig van. Tegnapi legilletékesebb faktor: Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter leiratilag tudatta Aradváros hatóságával, hogy a városi tisztviselők is épp úgy, mint az államiak, kedvezményes jeggyel utazhatnak.

— **Katonai áthelyezések.** dr. Erdődi Ignác volt aradi eszredorvos a vereszei 7. honvéd gyalogezredtől a szegedi 5. honvéd gyalogezredhez, báró Gudenus Béla 8. honvéd huszári ezredbeli tart. hadnagy a szolgálaton kívüli viszonyba helyeztetett át.

— **A gyújtogató vasut.** Az aradás idején igen sok kárt okoz a főideken áthaladó vasut az ő gyújtogató szikráival s évenként százakra menő perekkel kénytelenek a gazdák fellépni az illető vasuttársaságok ellen. Az ilyen ügyekben szerzett tapasztalatok — mint értesülünk — arra indították a magyar államvasutak igazgatóságát, hogy e dologban körrőlvelet intézzen a hatóságokhoz. A körlevélben azt kéri az államvasutak igazgatósága, hogy minden községben, melynek határát vasut érinti, hirdessék ki, miszerint a gazdák a vasuti pályatesttől legalább 100 méternyire helyezték el a leartott gabonát, illetőleg a kévekereszteket, nehogy a lokomotiv szikrája bajt okozzon. Oly esetekben, a mikor a kévek nem voltak 100 méternyire a vasuttesttől, az esetleges tűzkárért a vasut nem ad kárpótlást.

— **Kedvezmények a tartalékos tisztieknek.** A közös hadügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg a véderőtörvény több pontját módosító rendeletet bocsátott ki. A módosított pontok a tartalékos tisztiek és hadapródok érdekeit érintik. Az első pont a tartalékos tisztiek és hadapródok behívását úgy módosítja, hogy ezek állományteteik által évente február hónap elején a bevonulási határidőnek körülbelül való megjelölése mellett írásbelileg értesítendők, hogy az év folyamán fegyvergyakorlatokra be fognak hivatalni. A második pont a menetlevelek kiadása és a pénzelőlegek kintalványozása iránt intézkedik. E szerint az előlegesen megállapítandó illetékszerű utiköltségeknek, illetőleg utielőlegnek kiszolgáltatásá végett a behívottak a legközelebbi honvédsapattesthez kell fordulnia, mely a menetlevél második részét tartozik kiállítani. A menetlevél első részét ezt megelőzőleg az arra illetékes csapattest állítja ki. A harmadik pontból kitűnik az, hogy a „Személyi tudósítványok” 8. és 9. rovatának hatósági igazolásai mindaddig nem voltak bélyegmentesek. A honvédelmi (hadügy) miniszter azok bélyegmentességét csak most rendelte el. A negyedik és utolsó pont a tartalékos tisztihelyettesek ama részét, kik azért nem nevezettek ki tartalékos tisztékké, mert a szükséges évi jövedelmet felmutatni nem voltak képesek, felmenteni a ruházat és felszerelés egyes részeinek kötelező beszerzése alól.

— **Tulzsfolt óvoda.** A kasza-utcai óvodának nagyon sok apró honpolgár vendége van. Mintegy 170-en járnak bele. Nyáron még csak elférnek, mert térs kert van kapcsolva az épülethez, de ilyen körülmények közt a rosszabb idő beálltával valószínűleg nagyobb

helyiségről kell majd az óvoda részére gondoskodni.

— **Gaal Jenő pécskai követjelölt.** Nehány budapesti lap tegnap megjelent számában aradi tudósítás nyomán azt újságolja, hogy a pécskai nemzeti párt legutóbbi felejtethetlen „nagy gyűlése” nem csupán azt cselekedte meg a múlt hétfőn, hogy egész sereg szabad-eivű párti urat „elkeresztelt” nemzeti párti végrehajtó bizottságnak, de a legfontosabbról is gondoskodott: Gaal Jenő hajdani pécskai képviselő személyében képviselő jelöltől a közelgő választásokra. Hát erről a hírről magunk is hallottunk s úgy tudjuk, hogy van is benne valami igaz. Sőt azt is igen jó forrásból hallottuk és tudjuk, hogy s különben csakugyan tiszteletre méltó képviselőjelölt érdemeit azon a bizonyos nagygyűlésen tulajdon vére, Gaal Sándor ur méltatta igaz, fivéri szeretettől áthatott lelkesedéssel.

— **Aradi tanulók a kiállításon.** Az aradi polgári iskola növendékei tömegesen utaznak a millenniumi kiállításra. Elvégett már sokan jelentkeztek az igazgatóságnál, de még több jelentkezőt is elfogadunk. A m. t. szülők tájékoztatása végett közlöm a következőket: A részvételi díj egy tanulóért 9 frt. Ezért a kiállítás igazgatósága a tömeges felrándulóknak jegyfűzeteket bocsát rendelkezésre, melyekben a menettérti jegy, három napi tartózkodásra szóló lakásutalvány, a reggeli-, ebéd-, vacsora- és uszonnajegy, 3 beléptijegy együtt foglalattik. Az élelmezés a következő: Reggelire kapnak a tanulók egy nagy pohár kávét két süteménnyel, ebédre levest, marhahúst mártással (esetleg főzeléket posonyéval, székelygulyást, vagy pörkötet) és téstát, uszonnára egy pohár kávét két süteménnyel, estére rendszeren hideg vacsorát, kivételesen egy tál meg ételt. A fiu tanulók a reggeli szállásukhoz közel eső kávéházban, az ebédet a kiállítás csárdájában a vacsorát szállásukon vagy a kiállítás területén kapják. Uszonna a kiállítás területén van. — 10 éven aluli gyerekek ugyanezen kedvezményt 6 frt 95 kr-ért kapják. — A részvételi díj a polgári finiskola igazgatóságánál előre fizetendő. A midőn már kellő számú fizető jelentkező van, az igazgató a befizetett összeget felküldi a névjegyzékkel együtt a kiállítás igazgatóságának, a honnan névre szóló fűzeteket megküldik azzal az értesítéssel, hogy mikor indulhatnak. A résztvevők az indulás idejéről hírlapilag és a mennyire szükséges, pósta útján is értesítetnek. — Más tanintézetekbe járó tanulókat is szívesen elfogadunk. — Nagyon kívánatos, hogy a jelentkezés minél előbb történjen. A befolyt összeg felküldése után több tanulót nem fogadunk el. Minden 30 tanulóval egy tanár utazik. — Az ifjúság és kísérőik a kiállítás kalauzai vezetése mellett tekintik meg a kiállítást és a fővárosát. N. J. D. A. R. M. A. X. E. T. Tóbiás polgári iskolai igazgató.

— **Jakabffy főispán balesete.** Jakabffy Imre kassói-szörényvármegyei főispánt a múlt héten Zaguzeében baleset érte. A döcögős mezeli utakon a kocsi véletlenül felfordult s a főispán abból kiesett. Nagyobb baj ugyan nem történt, de jobb keze csuklóját mégis annyira megsérítette, hogy a múlt héten hivatalos írásbeli munkát nem végezhetett, kesét felkötve kellett hordania.

— **Betöréses lopás a Sárossy-utczában.** A löversenyek egyik délutánját felhasználta valamelyik ügyes betörő arra, hogy a Sárossy-utczában K. N. O. T. T. Géza lakását megrabolja. Alkölcs segélyével behatolt a házba, melyben senki sem volt hon s egész nyugodtan válogatta össze azokat az értéktárgyakat, a mik neki legjobban tetszettek. Ellopott két arany órát 190 frt értékben, egy gránát mellűt s egy pár hasonló függőt, azonfelül egy csomó ezüst kanalat, mikbe monogram van vésvé. Feljelentés folytán a rendőrség szigorú vizsgálatot indított meg, de még eddig gyanuja sincs senkire. A nyomozás folyik s valószínű, hogy ennek eredményeképp egy ügyes — házitolvaj kerül kézre.

— **A kongrua.** A csanádi egyházmegye esperesei tegnap délelőtt 10 órakor értekezletre gyűltek össze a temesvári papnevelő-

Egy jó karban levő
használt, erős

triczipli

megvételre kerestetik.

Ajánlatok az ár megjelölésével alul-
írotthoz intézendők.

Soborsin, 1896. június 26.

1013

Dragomán József.

Az 1896. évi friss töltésű

„Borszéki-borviz“

megérkezett. Hol kapható a

„Borszéki-borviz“?

legelőnyösebb áron kapható a

„Borszéki-borviz“

Dratsay Lajos aradi főraktárában. A

„Borszéki-borviz“

díjmentesen házhoz is szállítatik. A

„Borszéki-borviz“

legjobb és legolcsóbb forrásvíz. A

„Borszéki-borviz“

a savanyuvizek királya. A

„Borszéki-borviz“

elárasztása céljából megrendeléseket kér a

„Borszéki-borviz“

főraktárosa,

DRATSAY LAJOS

ARADON, 864

és kapható minden fűszerkereskedőnél.

Jégeladás.

Jó erkölcsű fiu tanulólul
felvétetik.

Dr. KIESOW

augsburgi élet-essentiája.

Ezen gyógyszerrel joggal kiérdemli az élet-essentiá
nevet, mert gyorsan, mondhatni szemmel láthatólag se-
git, az elveszett egészséget helyreállítja
azt edni s így az életet hosszabbítja. Leg-
több betegség a gyomor elromlásából és
rossz emésztésből ered, melyből ismét a
vér nyálkássága és egyéb rossz nedvek
származnak s minthogy ezen élet-essentiá
éppen a gyomorra hat legjótékonyabban,
így különösen ajánlható a következő be-
jokban: felhűvődások és szelek, nehé-
légzés, torokfájás, méhnyálka, hasme-
nés, vérhas, hideglelés, aranyér, kólika, főfájás, gyomor
fájás, gyomorgörcs, gyomorégetés stb 295

Egy üveg ára 1 frt, fél adag 50 kr., egy tucsat 10 frt,
egy tucsat féladag 5 frt.

KAPHATO:

Török József budapesti gyógyszerész különleges-
segl főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ emizett gyógyszerártdában

ARADON, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Pécskai járás főszolgabirajától.

3080/1896.

Pályázati hirdetmény.

A szemlak községben ujonnan szerve-
zett községi állatorvosi állás választás ut-
jani betöltésére határidőül f. é. július hó
30-ik napjának d. e. 9 óráját Szemlak
községházához kitűzöm.

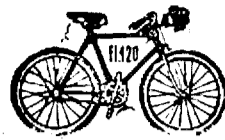
Az állatorvos ja. adalmazása 500 frt
évi fizetés és 20 kr. látogatási díj, kisebb
műtétért 50 kr, nagyobb műtétért 1 frt,
látletért, 2 frt, s ezen kívül mint vága-
tási biztost megillető szemle-díjak.

Felhivom az ezen állást elnyerni óhaj-
tókat, miszerint állatorvosi oklevéllel és
az eddigi működésüket igazoló okmányai-
kat, felszerelt kérvényüket, hozzám a vá-
lasztást megelőző napig nyujtsák be.

Pécskán, 1896. június 27-én.

Senk Ferencz,
főszolgabiró.

1014

Szállítok önnek kifogástalan, leg-
finomabb, minden az 1896. évben
írtént újításokkal ellátott prima
„Pneumatio“ bioziklit eredeti an-
gol szerkezettel beleértve a felsze-
relés csak 120 frért 1 évre irásbeli
jótállás mellett, készpénz fizetés
mellett. Rundbakin M. Bécs, II. Glockengasse 2. 871

11592/1896. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügy
Ministeriumnak leirata nyomóp közhírré teszük
hogy a cs. kir. osztrák kereskedelemügyi minisz-
ter ur f. évi április hó 10-én 12076. sz. a. kelt
intézkedésével Prága tartományi főváros és kül-
városai névszerint Karolinenthal, Smichow, König-
liche Weinberge, Zickow, és Wrschowitz köz-
ségek területén 1896. évi július hó 1-től kezdve
a házalás gyakorlása eltiltatott.

Arad szab. kir. város tanácsától 1896. évi
június hó 3-án

A városi tanács.

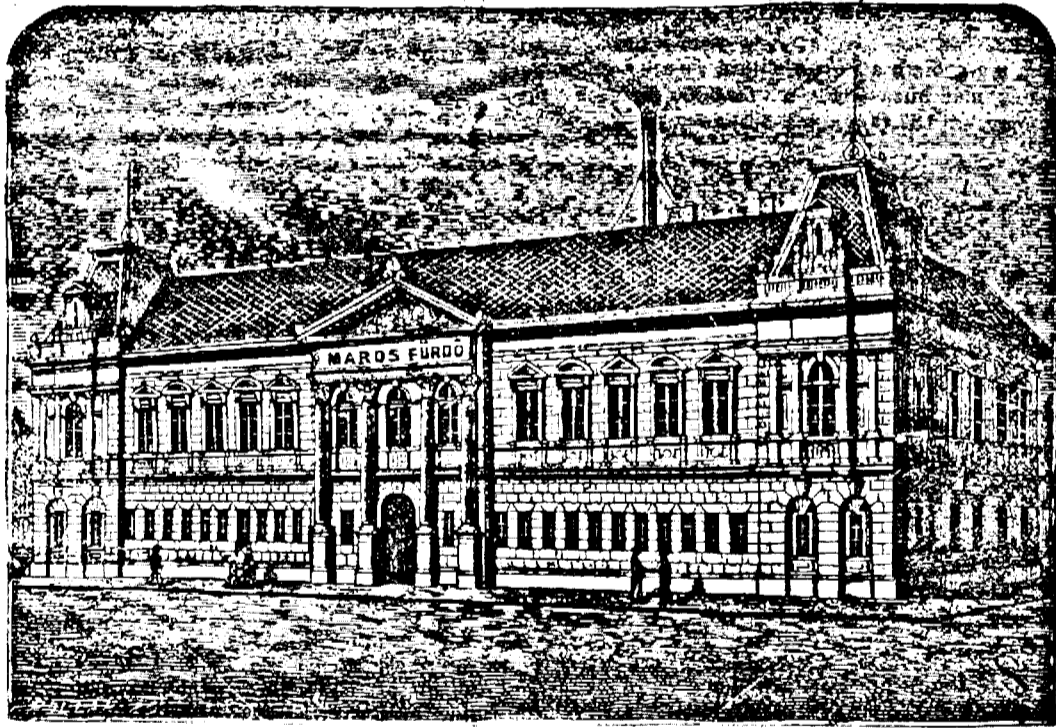
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsi-
b-
dásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk' rendez mozgá-
sát előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja
„fürdés.“

A fürdés kiválólag a gőzfürdésel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a
felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle ki-
fejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadittassék azáltal
egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen ömagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget teshessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindeaki használhatja.

A várkeremben hideg élekek és italok mellett kiszolgáltattak
Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyzni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vízgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr	Egy személy-jegy	— frt 50 kr
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr
Egy órák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és moor-fürdő.	
Uzás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
Hidényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	1 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 58 kr.	1 törölköző	3 kr.
30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.	Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor. télien reggeli 7 órakor.	
Massassal egy személy	— frt 70 kr.		

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelatben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több
utcai, parkettával kikapolt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.
A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.